

Ege ve Yunan Uygarlığı

- ✓ Ege ve Yunan uygarlığı, Ege Denizi'ndeki adalar Yunanistan, makedonya, Trakya, Batı ve Güneybatı Anadolu'da yaşayan toplulukların meydana getirdiği bir uygarlıktır.
- ✓ mÖ 2000'den itibaren Eski Yunan'da ve Ege'de polis adı verilen şehir devletleri ortaya çıkmıştır (Atina, Sparta, Korint, Larissa ve Megara gibi).
- ✓ Şehir devletlerinin etrafı saldırılara karşı surlarla çevrilmiştir. Tapınaklar polislerin merkezinde inşa edilmiştir. Tapınakların çevresinde pazar yerleri resmi yapılar ve yönetimi binaları yer almıştır.

NOT

Ege ve Yunan uygarlığının kolonizasyona yönelmelerinde toprağın tarıma elverişsiz oluşu, demografik unsurlar ve ticari kaygılar belirleyici olmuştur.

- ✓ Ege ve Yunan uygarlığı Batı ile Ön Asya arasındaki sosyal, siyasi ve kültürel ilişkilerin gelişmesini sağlamıştır. Bu uygarlık ileri seviyedeki Mısır, Mezopotamya ve Anadolu uygarlıklarıyla etkileşimde bulunmuştur.
- ✓ Yunan uygarlığı Büyük İskender'in fethleri sonucu Asya kültürleriyle kaynaşarak Helenistik kültürü meydana getirmiştir.

Yunan uygarlığı, daha sonraki dönemde ortaya çıkan Roma uygarlığının da temelini oluşturmuştur.

DİKKAT ET

- ✓ Şehir devletlerinin hüküm sürdüğü Yunanistan'da halk siyasi haklara sahip olan yurttaşlar, siyasi hakları olmayan yurttaşlar, toprağa bağlı hiçbir hakkı olmayan köylüler ve köleler olarak üçe sınıflara ayrılmıştır.
- ✓ Sınıflar arası mücadelelerden dolayı sosyal yaşama yönelik birtatım hukuku düzenlemeler yapılmıştır.

Drakon Kanunları: Drakon tarafından yapılan kanunlardır. Soyguların keyfi yönetimini orta sınıf lehine düzenlemiştir.

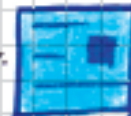
Solon Kanunları: Toprak reformu getirilerek toprağa bağlı kölelik kaldırılıp, köylünün borçları silinmiştir. Doğustan gelen soyluluğa son veren kanunlardır. Solon kanunları ile toplum gelirlerine göre dört sınıfa ayrılmıştır. (Sınıflar arası geçişe izin verilmiştir. Köylüler meclisi kurulmuştur. Halk gelirin'e göre Köylüler meclisine veya halk meclisine girerek yetime katılmıştır.

Kleistenes Kanunları: Halk yardımıyla Arhon seçilen Kleistenes, sınıf farklılıklarını ortadan kaldırıp Beşyüzer meclisi ile Atina'da tam anlamıyla demokrasi uygulamıştır. Doğustan gelen soyluluk tamamen son bulmuştur. Böylece soyluların oluşturduğu aristokratik cumhuriyetten halk cumhuriyetine geçilmiştir.

- ✓ Çok tanrılı bir dine inanan Eski Yunanlılarda tanrıkar insan şeklinde ve düşünülür olarak kabul edilmiştir. Bu düşünce onların tanrıların heykellerini yapmaya yöneltmiştir. Eski Yunanlılarda heykelt sanatı ve mimari gelişmiştir.

ÖRNEK

Eski Yunan mimarisine Knossos Sarayı örnek olarak gösterilir.

- ✓ Eski Yunanlılar üzeri bitki ve hayvan motifİ, insan figürü ile bezemİş vazolar yapmİşlardır.

UYARI

Yunan sanat anlayışı dinİ ve gÜnlük yaşamı hakkında önemli bilgiler vermiştir.

- ✓ Yunan uygarlığı tarih, tıp, aritmetik, geometri, astronomi ve felsefe alanlarında da Öne çıkmıştır.

Yunan felsefesinin ilk temsilcileri Sokrates, Platon ve Aristoteles'dir.

DİKKAT ET

- ✓ Ege ve Yunan uygarlıkları politeist (çok tanrılı) tir. En büyük tanrıları ÖdÖ Tanrısı Zeus'tur, Sanat ve Müzik Tanrısı Apollon'dur, Zekâ ve Bilgelik Tanrısı Athena'dır, Bereket Tanrısı Hera'dır, Aşk Tanrısı Afrodite'tir, Savaş Tanrısı Ares'dir.

- ✓ Bilimde ilerleyen Yunanlılar Güneş yılı esaslı takvime ve Fenike alfabesine katkı sağlamışlardır.

Yunan - Pers Savaşları: Perslerin Anadolu'yu işİla ettiği dönemde İyonların Yunan desteği ile isyan etmeleri bu savaşlara neden olmuştur. Sırasıyla maraton, Termopile Savaşı (Persler Yunanlıları yennmiştir.), Ödenis Denizi Savaşı, Platea Savaşı ve Mitaka Savaşı yapılmıştır.

UYARI

Termopile Savaşı hariç diğer savaşlarda Persler Yunanlılara yenilmiştir.

Yunan - Pers Savaşları Kallias (Callias) Barış Antlaşması ile son bulmuştur (mÖ 449).

Herodotus Historia adlı eserinde bu savaşlardan bahsetmiştir.

DİKKAT ET

Peloponnes Savaşları: Sparta (Hellen Birliği Devletleri) ile Atina arasında Akdeniz kolonileliği nedeniyle savaş başlamıştır. Sparta akeri niteekli Likurg Kanunları'na bağılı akeri oligarşinin güçlü olduğı polis devletidir. Atina ise demokrasinin hakim olduğı polis devletidir. Peloponnes Savaşları mÖ 460'da başlayıp 27 yıl sürmüştür. Savaşı Perslerin yardımıyla Spartalılar kazanmıştır.

Thukydides bu savaşlardan bahsetmiştir.

DİKKAT ET

- ✓ Peloponnes Savaşı sonrasında Yunan şehir devletlerinin güç kuyhetmesi bölgenin Makedon (İstender) İmparatorluğu egemenliğine girmesini kolaylaştırmıştır.

OLİMPİYATLAR

Yunanistan'da dini törenlerde ve bayramlarda tanrılar adına ilahi okunur, müzik eşliğinde danslar yapılır, spor yarışmaları düzenlenirdi. Yarışmalarda birinci gelenin başına zeytin dalından bir şelenk konur ve heykelinin yapılmasına izin verilirdi. Bu bayramların en önemlisi Yunanistan'ın her tarafında gelen sporcuların katılımıyla Olimpiya Dağı'nda yapılan olimpiyatlardır. Olimpiyat oyunları ilk kez mÖ 776 yılında düzenlenmiştir. Bu tarihten itibaren dört yıllık aralıklarla düzenlenmeye devam etmiştir. İlk olimpiyatların yapıldığı mÖ 776 yılı Yunan takviminin başlangıcı sayılmıştır.

Ege ve Yunan Uygarlıkları 3 bölüme ele alınmaktadır.

Girit Uygarlığı

(mÖ 3500 - mÖ 1200)

✳ Ege medeniyatlarının en estici olan bu uygarlık Girit Adası'nda kurulmuştur.

✳ Girit uygarlığı en parlak dönemini mÖ 2400 - mÖ 1400 karnen arasında yaşamıştır.

✳ Kralı en önemli yerleşim yerleridir.

✳ Giritliler çağrışımlı kavram dâvâlığından dolayı deniz ticaretine önem vermiş Yunanistan, Mısır ve Anadolu uygarlıklarıyla EJM'de alışverişinde bulunmuş ve ticari ilişkileri geliştirmişlerdir.

✳ Çat konutlar ve ağıret inancını vardır.

NOT

Girit uygarlığına ait sitelere'deki Pantalica Kaya Mezarları 2005'te Dünya Mirasları Listesi'ne alınmıştır.

✳ Yunan medeniyetinin temelini oluşturan Girit uygarlığına Dörtler san vermiştir.

Miken (Aka) Uygarlığı

(mÖ 3000 - mÖ 1200)

✳ Akalar mÖ 2000 yıllarında Mısır Yarımadası'na gâleret miken şehirlerini kurup daha sonra Mısır'ın topraklarına sahip olubur.

✳ Çimittale Bağcağına bakımsı olmat için Truva'yı işgal etmişlerdir. mÖ 1194 - 1184 yılları arasında yapılan savaş Aka Kralı Agamemnon Truva'ya girmişler.

✳ Çat konutları olan Akalarda ağıret inancını vardır.

✳ Kuyu mezarları yapıp ölümleri okunur şekilde görmüşlerdir.

✳ Trins ve Mikenas Satatları Akaların mimari örneklerindedir.

UYARI

İyorgiç Homeros'un İlyada Destanında bu savaşlara (miken - Truva Savaşı) bahsedilmiştir. Odessa Destanında ise savaş değışik anlatılmıştır.

✳ Dörtler mÖ 1200 yılında Akalara san vermiştir.

Eski Yunan Uygarlığı

(mÖ 1200 - mÖ 337)

✳ Dörtler, Akaların egemenliğine son verip Yunanistan ve Ege Adaları'nı ele geçiret polis adı verilen şehir devletleri kurubur.

✳ Atina, Sparta, Korint ve Tebai en önemli şehir devletleridir.

✳ Şehir devletlerinin bir arada buluburduğu. Sonunda gelişen sayılabur troları devletleret, gâleret Atina ele geçirmişlerdir. Yunan şehir devletlerinde aristokratik yönetimler kurulmuşdur.

Arhan: Köylüler ile birleşip

yönetimi ele geçiren Zengin tükâretlerdir.

✳ Arhanlar sınıf farklılıklarını ortadan kaldırmak için kanunlar hazırlamışlardır.

✳ Sparta ile Atina şehir devletleri birbirleriyle savaşmışlardır. Polisler arasında Savaşları'nda yarışmalar için gelmiştir.